

Jung, «guru» for det 21. århundre

Psykiateren Carl Gustav Jung (1875-1961), som i en årrekke var en av Sigmund Freuds nære venner og medarbeidere, mente at menneskene hadde en felles arv av ubevisste symboler og myter, det såkalte kollektive ubevisste, i tillegg til det ubevisste hos den enkelte. Og han var interessert i dybdepsykologisk forskning innen religion, mytologi og kunsthistorie.

Men i Norge regnes ikke Jung for å være helt «stueren» – i alle fall ikke blant akademikere som bestemmer når forskningsmidler skal deles ut. Derfor må man lete utenfor landets grenser for å finne forskningsmiljøer som legger et jungiansk perspektiv på psykologi og kulturkritikk, slik Jules Cashford har gjort.

«I min verden blir bildet av Jung et negativt bilde,» skriver professor i psykologi, Paul Moxnes, i sin siste bok om «Dyproller: Helter, hekser, horer». «Det er som om jeg trenger Jung i en negativ rolle for senere å kunne fremheve den person han så dramatisk fjernet seg fra, Freud, i en mer positiv rolle».

Likevel bekjenner Moxnes at han i den jungianske litteraturen har funnet idéer som har «støttet opp om og utdypet» det han selv har forestilt seg. Moxnes kan også fortelle at yngre psykologer og psykologistudenter blir stadig mer opptatt av Jung. I den svenske universitetsbyen Lund finnes det et fagmiljø med forbindelser til jungiansk psykologi på Kontinentet.

Derfor er det heller ikke blant norske psykologer helt uheort å spørre:

Hvilken myte lever du opp til? Hvilken arketype (urbilde) prøver du å realisere? Hvilken «gud» eller «gudinne» finnes i din underbevissthet?

«Impuls – Tidsskrift for psykologi» vitner også om at Jungs idéer blir ivrig diskutert i det norske fagmiljøet. Og Per Espen Stoknes, som har vært redaktør for bladet i fire år, forteller at han bruker jungianske metoder i sitt arbeide som psykoterapeut på Gaustad Sykehus, der han utdanner seg til klinisk psykolog:

Tidsriktige

– Jungiansk psykologi tar opp den eksistensielle dimensjonen og de store spørsmål i livet: Hva er døden? Hvorfor må menneskene lide? Hvem er vi og hvor kommer vi fra?

Vanlig norsk psykologi, derimot, spesielt ved Universitetet i Oslo, har behov for et vitenskapelig alibi og holder strengt på et akademisk system, bygget på tall og statistikk, forklarer Per Espen Stoknes. Men han har håp om at Jungs metoder vil bli mer brukt i psykologien i årene fremover fordi de passer bedre for vår tid:

– Vi er jo på vei vekk fra den sosialrealistiske virkelighetsforståelse og beveger oss over mot et mer pluralistisk samfunn, der åndelighet og religiøsitet, myter og symboler igjen aksepteres. Og hos Jung har den religiøse søken fått en farverik og spennende utforming. Kanskje Carl Gustav Jung blir det 21. århundres «guru» – likesom Sigmund Freud har vært det i det 20. århundre?

NEGATIV: Psykologi-professor Paul Moxnes er ingen jungianer, men registrerer at yngre kolleger blir stadig mer opptatt av Carl Gustav Jung.